

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 lei.
Pe jumătate de an	120 „		
Pe un pătrar de an	60 „		
Un număr	5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an	300 Lei.		

Biserică și stat.

Atâta s'a scris în această privință, și de către oameni cu multă competență uneori, încât s'ar părea bizar să iai și să reiai același fir a nu știu a câta suta oară. În țara noastră de o pildă părerea dominantă este aceea a statului atotputernic, în care Biserica împlinește doar o funcție de folos public. Da, i se atribue Bisericii prin constituție și prin alte legi fătoase roț de toată admirația, cu treaptă deosebit de superioară în viața statului, totuși din punct de vedere al dreptului, Biserica îndeplinește în stat un serviciu public; ea este deci un serviciu public și atât.

Cuvintele ce izvorăsc din curtoazie la praznice și zile mari, nu au darul să caracterizeze fidel starea și tratamentul de care Biserica se bucură în mărta noastră țară. Am cădea în pană dacă am lua în serios de o pildă tot ce a declarat recent, la compunerea bugetului, un demnitar al țării. Și asta e important, nu numai pentru că e legal, ci pentru că e rostit de o mare față ministerială! Sau, să ne aducem aminte, în legătură cu investirea nouilor P. S. episcopi cuvântul M. S. Regelui adresat Preasfințitului episcop Vasile al nostru, care a făcut să tresalte în bucurie și fericire inima Bisericii, vorbindu-se de frumosul ei rol în viitorul statului, de strălucirea ei și de alte și alte perspective de înaintare a statului care se sprijinește pe Biserică.

Datoria noastră, și primesceniță a celor dătători de ton în această țară, ar fi ca într'adevăr să pășim odată la realizarea zi de zi, începând chiar prin fapte mărunte, a dezideratelor menite să aducă Biserica la posibilitatea de îndeplinire

a rolului ei destinat în viața statului. *Dar pentru aceasta e de mare importanță ca acest stat să-și schimbe odată politica sa de duplicitate față cu sine însuși și mai ales față cu Biserica!*

În numărul trecut am citat câteva exemple menite să confirme și de astă dată spusele noastre. Prin întâmplare, un fapt ajuns la cunoștința noastră, vine să ne întărească mai mult această convingere. Faptul e următorul: În regatul vecin al Jugoslaviei, la o școală primară s'a ajuns cu un elev în stadiul critic de a nu i se putea pune notă la religie cu finea anului școlar. Elevul aparținea sectei nazarinene, deci nebotezat, învățase însă religie la preotul romano-catolic (!), dar... era bucluc cu nota. Se întreabă ministerul, și ministerul nu întârzie a da răspuns: „... că deși Copra Laslo este elev eminent, ca nebotezat neputându-se mărturisi și cumineca, nu poate promova clasa. Botezarea, și în praxă, se privește ca primul act al creșterii morale...” Asta e faptul și nu-l mai comentăm. E de ajuns să știm iarăș că prin Constituție Biserica noastră se chiamă dominantă, că statul își zice stat creștin, uneori, la tandrețe, chiar ortodox, dar de aceea sectele pot să-și facă de cap, ele sunt recunoscute, sau măcar admise, căci noi avem libertate în toate. Statul jugoslav a progresat mult dela război încoaci și în cele morale-bisericești (citiți mai la vale impresiile părintelui Serafin); acolo e multă ordine, cinste și foarte mare respect pentru Biserică. Dar ați văzut amănuntul povestit mai sus? Și, din asemenea acte, cu totul neînsemnate în aparență, se judecă sprijinul ca și considerația pe care statul o dă Bisericii.

Nu strică să o aducem, în scris, și la cunoștința guvernanților noștri.

Vizitații canonice.

Intru realizarea programului său, P. S. Sa părintele episcop Vasile vizitează unele comune de pe valea Almăjului.

Sâmbătă în 14 Iulie a. c. P. S. Sa însoțit de secretarul eparhial D. Sgăvêrdia, diaconul T. Roșca, iar din Băile-Erculane se atașează și P. O. D. Iosif Câmpianu protopresbiterul tractual, călătorește împreună spre vechea cetate a românismului din Granița.

În drumul Său, P. S. Sa se oprește puțin la biserica din frunțașă comună Iablanița, unde își exprimă dorința să revină în curând la sfințirea bisericii. Păr. Gh. Tătucu promite că va lua măsurile de lipsă pentru așteptatul eveniment.

La ora 5½ d. m. sosim în comuna *Bortovenii noi* unde suntem întâmpinați de preotul Tr. Călțun și d-l primpretor N. Stoia.

După oficierea unei scurte rugăciuni P. S. Sa împărtășește creștinilor care este scopul călătoriei Sale, prin care dorește să vadă și să învețe fiii Săi sufletești.

Nu departe de aici ne oprim în comuna *Prigor*, unde ne întâmpină primarul comunei N. Handa, înv. dir. I. Toager și preotul I. Vladu, care talmăcesc bucuria acestui eveniment, P. S. Sa oficiază Vecernia, la care mai iau parte în sobor și preoții: E. Borchescu, T. Borchescu, N. Bogoevici, N. Careba, P. Popovici și T. Șuta. La sfârșit P. S. Sa predică despre îndreptarea vieții religioase; despre combaterea concubinajului și pericolul propagandei sectare.

În drumul spre Bozovici, către asfințitul soarelui, suntem opriti în comuna Prilipeți, de credincioșii sosiți dela munca câmpului, care, prin învățătorul lor Ion Brânzan roagă pe P. S. Sa să-i viziteze în curând.

P. S. Sa impresionat de această manifestație spontană, îi asigură că la proxima vizitație canonică din tract, îi va cerceta.

BOZOVICI.

Cu călăreți, stâlپări, fanfară, cor, copii de școală înșiruiți dealungul drumului lângă arcul triumfal, în vârful căruia fâlfăia falnic tricolorul românesc, bubuituri de treascuri și dangăte duioase de clopote cari chieau la rugăciune, credincioșii din frunțașă comună Bozovici, spre care gravitează întreg Almăjul, au primit pe Arhipăstorul lor cum au știut ei mai frumos.

În dreptul primăriei, unde a fost ridicat primul arc de triumf, Prea Sfințitul a fost bineventat de primarul comunei Marian Badu, care a oferit tradiționala pâne și sare. Mulțumind pentru entuziasta primire, înconjurat de suită

și urmat de mulțime de popor, P. S. Sa s'a îndreptat spre sânta biserică. La ușă, după ce corul de sub conducerea venerabilului dirijor Ilie Ruva a intonat: „Pre Stăpânul și Arhiereul nostru Vasile...“, pr. Iacob Crețiu în numele credincioșilor a urat Prea Sfințitului bun venit iar pr. Ion Goanță a expus raportul despre starea de fapt a comunei bisericești.

După oficierea în sobor a vecerniei de către P. O. D. Iosif Câmpianu protopresbiterul tractului, asistat de pr. Ion Goanță, Iacob Crețiu și diaconul episcopesc Teodor Roșca, Prea Sfințitul Episcop într'o înălțătoare atmosferă creiată de prezența P. S. Sale, în cuvinte calde, pline de iubire părintească, a mulțumit mulțimei de credincioși pentru că au ținut să vină într'un număr așa de frumos întru întâmpinarea Arhipăstorului lor.

Spunându-le apoi că pe lângă toată căldura verii și oboseala unui drum atât de îndepărtat, a venit la Bozovici mânat numai de dorința de a-și cunoaște fiii încredințați spre păstorie și că mâne zi, când va oficia însuși Prea Sfinția Sa sf. liturgie, nădăjduște că vor veni cu toții spre a auzi ceea ce trebuie să facă pentru a-și câștiga mântuirea.

Seara s'a dat serenadă Prea Sfințitului de către Corul bisericesc de sub conducerea dir. Ilie Ruva și de către fanfara țărănească de sub conducerea înv. Fl. Matei.

Prea Sfinția Sa a mulțumit tuturor pentru dragostea ce i-se arată la o oră așa de târzie, când după oboseala unei zile de muncă, la această oră trebuiau să se odihnească.

În cântecul fanfarei apoi poporul s'a îndreptat spre casă mulțumit sufletește de cele auzite din gura Arhipăstorului.

Dus cu litia până la sf. biserică, mânezi, Duminecă, Prea Sfinția Sa a oficiat sf. liturgie înconjurat de protopresbiterii Iosif Goanță al Belințului, Iosif Câmpian al Mehadiei, de preoții: Silviu Novacovici din Bănia, Ioan Goanță din Bozovici, Tiberiu Șuta din Rudăria, Iacob Crețiu din Bozovici și diaconul episcopesc Teodor Roșca.

Arhiplină fiind biserica de popor în frunte cu toți intelectualii comunei, oficierea sfintei liturgii s'a desfășurat într'o atmosferă de majestuoasă solemnitate, de adevărată reculegere sufletească.

La priceasnă, cuvintele Prea Sfințitului, în cari a arătat cât e de păgubitor pentru suflet indiferentismul religios și cât de necreștinească este conviețuirea în fărădelege, fără binecuvântarea sfintei noastre biserici, au stors lacrimi multe, încât însuși Prea Sfinția Sa a fost adânc mișcat.

Urmează banchet, iar după terminarea banchetului dat în onoarea Prea Sfinției Sale la care au participat toți fruntașii Bozoviciului, trei mașini părăseau centrul Almăjului îndreptându-se spre Lăpușnicul-mare.

LĂPUȘNICUL-MARE.

Comună mare, în care sectarismul a prins rădăcini puternice, a fost luată în program de Prea Sfințitul tocmai pentru aceasta. Primit cu banderii, în centrul satului Arhipăstorul a fost bineventat de primar și primit cu pâne și sare. În fața bisericii staționa o mare de capete. Printre rânduri încet înaintează Arhipăstorul împărțind tuturor binecuvântarea arhierască. La ușa sf. biserici octogenarul preot Nicolae Novacovici din Gârbovăț urează bun venit Prea Sfințitului în numele credincioșilor, iar preotul locului, tânăr, plin de entuziasm, raportează starea de fapt a comunei bisericești.

Inconjurat de acelaș sobor de preoți ca și la Bozovici, Prea Sfințitul oficiază vecernia. Răspunsurile le dă corul de sub conducerea înv. Zaberca. Biserica fiind arhiplină de lume, radia de atâta sărbătoare.

Arătând pericolul sectar pentru neamul nostru, în cuvinte pe înțelesul tuturor, Prea Sfințitul combate erezia baptiștilor, cari cu toate că sunt hulitori ai sf. Cruci considerând-o obiect de ocară, totuși o pun pe capiștea lor ca să ademenească pe cei naivi. Arată apoi că adevărata biserică a lui Iristos este biserica noastră ortodoxă și nu capiștele baptiste, ai căror predicatori s'au transformat peste noapte în apostoli.

Credincioșii din Lăpușnicul-mare au fost profund mișcați de coborârea Păstorului în mijlocul lor, precum și de înțeleptele sfaturi primite.

MOCERIȘ.

Primiți de mulțime de popor, în frunte cu pr. Suci care bineventează pe Prea Sfinția Sa, intrăm în sf. biserică. Prea Sfințitul mulțumind credincioșilor pentru dragostea ce-i arată, îi îndeamnă să-și iubească biserica lor strămoșească pe care să caute să o cerceteze, ea fiind unicul izvor tămăduitor de suflete.

În cântecul corului condus de un tânăr și harnic învățător al cărui nume ne scapă, în aclamația poporului, Prea Sfințitul părăsește Mocerîșul, lăsând în urma poporului său mângăere și întărire în credință.

DALBOȘET.

La marginea satului primit de fanfară, banderii de călăreți, cu stâlparei, primarul comunei bineventează pe P. S. Sa și-i oferă pâne și sare. Mulțumind pentru primirea frumoasă, în-

conjurat de popor, P. S. Sa se îndreaptă spre sf. biserică. Aci pr. locului Nicolae Badini înconjurat de pr. Emil Chimbir din Șopotul-vechi și Ion Goanță din Șopotul-nou în numele credincioșilor urează bun venit P. S. Sale, iar după terminarea sfintei rugăciuni P. S. în cuvinte pline de dragoste părintească îndeamnă pe credincioși să-și iubească sfânta biserică în care s'au botezat; în credința căreia ne-au murit și moșii și strămoșii, care singură ne-a păstrat ca neam în trecutul atâtor veacuri de pronunțate adversități de furtunoasă existență. Le mai spune apoi ca să știe că acei grăniceri cari vor ca să-și vadă fiii înrolați în noul batalion grăniceresc de gardă regală din Caransebeș, trebuie să știe că numai așa îi vor vedea că-și fac armata la Caransebeș și nu prin alte părți îndepărtate, dacă vor rămâne fii credincioși ai sfintei noastre biserici și dacă nu vor trăi în concubinată. M. Sa iubitul nostru rege Carol II., el însuși fiu credincios al sfintei noastre biserici numai așa înțelege — a spus Prea Sfințitul — să facă favoruri grănicerilor.

Prea Sfințitul nostru Arhipăstor când a venit în mijlocul turmei sale dreptcredincioase, a venit cu un crez. Acest crez se cuprinde în mult cuprinzătoarele cuvinte rostite în catedrala Sibiului lui Șaguna. În slujba acestui crez și-a pus dela început toată puterea de muncă alături de care nădăjduim a fi toată suflarea creștinească, în frunte cu preoțimea ei.

O călătorie în Jugoslavia.

O parte însemnată din această țară, și anume provinciile cu cari s'a întregit după războiul terminat cu victorie, le-am cunoscut. 14 ani împliniți am făcut serviciu în armată pentru soldații ort. români din diferite garnizoane prin Bosnia, Herțegovina, Dalmația, Croația și Slavonia, chiar și în îndepărtatul Novibazar.

Dar a venit războiul cel mare, și în ziua de 2 August 1914, am părăsit Sarajevo, garnizoană în care am trăit ultimii 6 ani. De atunci numai gândul mă purta prin locurile de cari mă lega aducerea aminte de activitatea mea de păstor sufletesc îndeplinită prin dese călătorii îndepărtate și de multe ori foarte grele, considerând mijloacele de comunicațiune din acel timp, totastfel clima cu variațiunile ei atât de capricioase.

Nu e mirare, dacă în mine s'a produs dorința de a cerceta, de a revedea acele ținuturi în cari am activat odinioară și anume la

începutul carierii mele de preot în armată. Această dorință mi s'a împlinit acum, după 20 de ani, plecând în ziua de 3 Iunie a. c. în o călătorie de studii prin Jugoslavia. Programul călătoriei mele l-am fixat astfel: Beograd—Skoplje—Mitrovica Kosovo—Peci (Ipek)—Cetinje—Cattaro—Dubrovnik (Ragusa)—Sarajevo—Karlovci (Carlovitz) și îndărăt peste Jimbolia—Timișoara.

Dela Orșova la Beograd cu vaporul. Călătoria a fost splendidă.

În Beograd, timp de două zile am văzut tot ce are mai interesant. Kalemegdanul, care predomină poziția măreață spre împreunarea Savei cu Dunărea cu aspect spre Zemun (Semlin). Kale-Megdan, cuvânt turcesc și înseamnă: kale = loc gol, megdan = întăritură, cetate.

Frumosul și istoricul parc Topcider. Iarăși cuvânt turcesc, ce înseamnă: locul unde se depozitează, păstrează tunurile. Dela Beograd la Skoplje cu trenul 463 klm. Nimic important.

Skoplje, turcește *Ūsküb*, frumos și pitoresc oraș, despărțit prin râul Vardar. Centru comercial și militar din timpul stăpânirii turcești. Aci am văzut:

Biserica Înălțării, foarte veche, cu un iconostas pe care l-am putea numi capo d'operă, sculptat în nuc de 3 măeștri și anume: Petar Filipovici din Gari lângă Dibra, Macarie din Galicimic și Marcu din Gari la a. 1824.

Lucrarea este atât de măreață și artistică, încât englezii au oferit pentru ea 200.000 Lire sterline.

Kurşumli han = Hanul de plumb. A fost în timpurile vechi închisoare turcească, astăzi muzeu național. O zidire veche, impunătoare prin dimensiunile ei.

Biserica militară din Cimitirul eroilor. Foarte frumoasă, conținând în subsol osemintele eroilor. Însă ceea ce pe mine m'a interesat mai mult fiind aci, a fost să aflu: unde este biserica în care s'a ținut la a. 1346 sinodul convocat de Ștefan Dușan Silni (Puternicul) în care biserica Sârbiei a fost proclamată de Patriarhie, iar Ioanichie II. proclamat de Patriarh și intronizat? Dar n'am putut afla nimic. Însă despre aceasta vorbim mai jos, când sosim la Peci-Ipek

Dela Skoplje la Mitrovica Kosovo cu trenul 123 klm. peste Kosovopolje (Câmpia merlei) udată cu sânge în dese războaie, îndeosebi cel dela 1389, în care Sârbii fiind zdrobiți, au apus și împărăția lor. Din stațiunea Obilici, mergând spre Mihovica la dreapta, distanța de 5 klm. se află orașelul Priština lângă care s'a dat lupta.

Sultanul Murat I. ucis de eroul Miloș Obilici, apoi Țar Lazar și însuși Obilici zac îngropați pe o colină, aproape unul de altul. Turbele (criptele) toate 3 se văd bine din tren.

Câmpia merlei, foarte mănoasă, lungă cam de 100 klm. și lată de 15—20 klm. este de toată frumusețea, cu o populație în majoritate turcească și arnăută.

Mitrovica, lângă râul Ibar, Sâmbăta zi de târg. Aci vede omul cele mai variate tipuri. Sălbaticii Arnăuți, prin energia Sârbilor, sunt astăzi blânzi ca mieii. Dela Mitrovica la Peci, sau pe turcește Ipek, cu autobusul. Sosisind în Ipek, cea dintâi întrebare a mea: unde este biserica vechei Patriarhii? Patriarhie devenită autocefală prin recunoașterea ca atare de Constantinopole la intervenția țarului Lazar în a. 1375—1376. Orașul Ipek și astăzi are aspectul unui oraș turcesc. Patriarhia se află spre vest cca 2 klm. din centrul orașului între munți înalți.

Fiind aci, gândul mă purta cu peste 40 ani în urmă, când ca elev în anul I. teologie învățam Istoria bisericească dela merituosul și iubitul profesor, d-l Dr Petru Barbu, astăzi rectorul Academiei teologice din Caransebeș. Orele din acest studiu au rămas neșterse din mintea și inima mea, și cred că și ceilalți colegi vor gândi la fel.

Din Ipek am plecat cu autobusul peste Podgorița-Cetinje la Cattaro. Observ, că drumul dela Ipek pe o distanță de peste 20 klm. parcurge locuri romantice, cum arareori poate omul vedea, urcând dela 300 m. la 2000 m. altitudine peste Ceakovița planina.

Este ceace poate fi mai frumos și mai de admirat din mâna Inaltului Creator. Montenegro, țară de peatră. Aci s'a refugiat o parte din armata și populațiunea Sârbiei după dezastrul dela Kosovopolje la a. 1389 și aci au rămas apărându-se cu vitejie și respingând cele mai vehemente atacuri ale Turcilor, până la a. 1912, când puterea lor a fost definitiv înfrântă.

Dela Cetinje peste superbul Lovcen (muntele) iată-ne în fața celei mai admirabile panorame, care este Boche di Cattaro, scăldată de apele vineții ale Adriaticii.

Sosit în Cattaro, mi-am zis: acum sunt ca și acasă. Timp de 13 ani am făcut călătorii misionare prin frumoasa Dalmație, unde aveam numeroși cunoscuți și prieteni. Acum am întâlnit numai doi, ceilalți au trecut în lumea dreptilor.

Dela Cattaro la Ragusa cu vaporul. Ragusa, — acum Dubrovnic — perla Adriei, cine n'o cunoaște sau n'a auzit de ea! Dela Ragusa la

Sarajevo, cu trenul sunt 312 klm. iar cu autobusul circa 330 klm. Am călătorit cu autobusul prin locuri cunoscute și umblate acum 20 de ani.

Sosit în Sarajevo în ziua de 15 Iunie, am admirat progresul ce l-a făcut acest oraș în răstimpul de 20 ani de când nu l-am mai văzut. S'au zidit multe palate de atunci, iar străzile în mare parte sunt pardosite cu cărămizi ceramice, ca în orașele moderne.

Poziția orașului Sarajevo, care acum numără peste 100.000 locuitori, este una dintre cele mai pitorești și superbe. După 4 zile de petrecere în Sarajevo, am plecat cu trenul de est peste Vișegrad la Beograd. Alte regiuni de toată frumusețea.

Dela Beograd puteam alege 3 drumuri pe cari putem să mă reîntorc în țară, am preferat să trec pela Karloviț, să văd Patriarhia sârbească și orașul în care a activat Marele Șaguna înainte de venirea sa în Ardeal.

Ce oameni mari au avut Sârbii în scaunul patriarhal! Un Angelici, Brancovici, fundatorii gimnaziului și al Institutului teologic. Biserica și palatul Patriarhului, imposante. Am avut fericirea de a fi prezentat S. Sale Patriarhului Varnava, persoană impunătoare ce-ți insuflă respect, tocmai în ziua de Duminecă 24 Iunie, când Patriarhul își serba ziua numelui (După calendarul vechiu 11 Iunie Ss. App. Bartolomei și Varnava).

Patriarhul, asistat de 2 preoți și 1 diacon a celebrat s. Liturghie în Capela palatului.

Dela Karloviț peste Jimbolia—Timișoara la Sibiu.

În definitiv, care a fost scopul acestei călătorii întreprinse?

Am zis la începutul povestirii mele: să revăd locurile cunoscute acum 20 de ani, dar și partea necunoscută adică Sârbia veche.

Și pot spune, că am fost adânc impresionat și foarte satisfăcut de progresele realizate de statul Jugoslav. Progrese de cari se poate felicita. În tot locul ordine, muncă, progres.

Șoselele din Jugoslavia sunt anume făcute și acomodate pentru turiști, în cea mai perfectă stare întreținute. Numai așa a fost posibil ca drumul dela Ragusa la Sarajevo să-l facem cu o viteză de 50-60-70 și chiar 80 klm. pe oră. Rețeaua liniilor ferate s'a mărit considerabil cu deosebire în Bosnia-Herțegovina. Limba ce se vorbește de către populațiune este exclusiv cea sârbească. O altă limbă abia de am auzit. În privința aceasta ei sunt favorizați prin faptul că marea majoritate a populațiunii este slavă,

iar Turcii și Arnăuții din vechime deja vorbeau și limba sârbească pe lângă cea a lor națională.

Pretutindeni domnește ordinea și respectul față de legi. Pășind pe această cale înainte, statul Jugoslav va progresa tot mai mult, se va consolida și întări, deschizându-și drumul spre cultură și civilizație.

Și acum ca încheiere:

Această povestire de călătorie, nu știu dacă este binevenită, interesantă și instructivă, căci n'am făcut operă de artă sau de stil. Am însemnat numai cele văzute în această țară, către care am toate simpatiile. Alte pene și alți vizitatori vor scrie mai frumos ceea ce vor vedea și — sigur — mai bine decât mine, care neavând timpul necesar, am trecut prea repede pe acolo, însemnând în linii fugitive ceea ce în grabă mi-a trecut pe dinaintea ochilor.

Sibiu, 12 Iulie 1934.

Iosif Serafin
Protopop militar

Actualități.

Semne de bun augur...

de: Pr. IACOB CREȚIU.

În ședința de Joi dimineața — 28 Iunie a. c. — a Camerei, d-l Remus Nestor deputat majoritar, a depus un *proiect de lege din inițiativă parlamentară, prin care se fixează la 70 ani, limita de vârstă la care preoții vor fi pensionați din oficiu.*

Credem că un asemenea început nu poate fi considerat decât ca semn de bun augur. Căci, să recunoaștem, pentru cei mai mulți dintre slujitorii altarului, cari ajung la această vârstă, a mai rămâne în slujba apostolatului nu mai este de multe ori decât chin.

Oficierea serviciilor divine în parohiile în cari servesc la altar preoți bătrâni, se face de mântuială, iar despre o activitate pastorală nici nu poate fi vorba. Aceasta este și rămâne iluzorie. Și este așa de firesc. Unu-i om bătrân, suferind, albit și gârbovit de povara anilor, puțin îi mai poți pretinde să facă pentru biserică la care servește, pentru credincioșii pe cari îi păstorește. Când el, sârmanul, abia își mai târăște viața de pe o zi pe alta. Iar de pe urma unei asemenea stări cine suferă oare mai mult?

Suferă îndeajuns îmbătrânirii slujitori ai sfântului altar, dar pe lângă suferințele lor individuale, pe primul plan iese în evidență suferința bisericii, a comunităților religioase.

Căci să fim sinceri și să recunoaștem,

într'o vreme de plin haos moral ca cea de azi, de furtunoase atacuri sectante cari sapă încet dar metodic la temelia bisericii noastre străbune, în lupta cu un ateism și francmasonism progresiv, într'o atmosferă creiată de un pronunțat indiferentism religios, atât de caracteristic psihozei postbelice, ce contribuție, ce elan poate aduce, ce forță poate reprezenta un slujitor al altarului, gârbovit și suferind, pentru care însăși viața a devenit de mult un adevărat calvar?

Dar să renunțe a mai servi altarului, cu toate că mulți nu odată s'au gândit la aceasta, ar însemna să renunțe la viață. Ori această nu se poate pretinde nimănui și cu atât mai puțin unui slujitor al altarului.

Când afirmăm aceasta, ne gândim la pensia pe care ar primi-o un preot care s'ar gândi să se pensioneze. Cele câteva sute de lei lunar, pe cari le-ar primi n'ar fi oare egal cu nimic? Și neavând nici o avere, cerând pensionarea, n'ar urma oare să renunțe la viață, sau să-și pregătească toiagul cerșetoriei?

Este adevărat — o recunoaștem — că sunt și preoți cari și-au agonisit o mică avere în decursul vieții lor de zbuciumată existență, dar cei mai mulți n'au nimic.

Ducându-și din greu viața de pe o zi pe alta, ca și noi cei de azi, cei mai mulți n'au putut câștiga decât atât ca să poată da o modestă diplomă fiilor lor ca și aceștia să aibă un mijloc de a intra în lupta vieții, în lupta pentru existență.

Până acum, pentru a face față cât de cât unei stări de lucruri, s'a recurs la un expedient. Preoții neputincioși deschid concurs de capelan. Dar este și va fi acest expedient un bine sau un rău pentru biserică?

Noi afirmăm că a fost și va rămâne un rău.

Nenumăratele neînțelegeri, certuri chiar, dintre neputincioșii preoți a căror concepție de viață a fost cu totul alta de cât cea a capelanilor lor, ca și felul în care se recrutau capelanii și în care se recrutează și azi — mai întotdeauna la mijloc fiind interese personale — n'au fost și nu vor rămâne decât un mare rău pentru biserică (Părerea autorului. R.).

În parohiile cele mai bune, în comunele cele mai fruntașe, în felul acesta prin sistemul capelaniei, n'ajungeau preoți decât rareori elemente de valoare, ci tocmai cei slabi din toate punctele de vedere.

De altă parte, să trăești azi ca preot-capelan, este imposibil. Condițiile în cari se deschid concursurile de capelani sunt mai mult decât grăitoare,

Aceasta fiind situația, realitatea, credem că am justificat în parte — nu vrem să spunem îndeajuns — că prin proiectul din inițiativă parlamentară pentru pensionarea preoților la vârsta de 70 ani din oficiu, dacă va deveni lege, se va aduce un incalculabil, un imens bine preoțimei, dar mai ales bisericii (?! R).

Și iată de ce: în proiectul acesta de lege a fost trecut și p. 2 al. a) din moțiunea votată în congresul preoților din întreaga țară, ținut nu de mult la București.

Iar prin acest punct din moțiune preoțimea a cerut să se modifice „art. 19, 21 și 31 din legea de organizare bisericească, în sensul ca să i-se recunoască — pentru rolul său spiritual și misionar în viața neamului — dreptul la salar fix, nominal, pe state personale, prin bugetul ministerului de culte, cu sporurile, gradațiile și dreptul de pensionare, după analogia de salarizare și pensionare a funcționarilor publici“.

Ei bine, în felul acesta s'ar termina și cu capelania, iar preoții neputincioși vor avea posibilitatea să se retragă din serviciul bisericii mai înainte ca slujba apostolatului să li-se fi transformat în adevărat supliciu.

Vor câștiga și ei dreptul la odihnă după o viață zbuciumată de muncă asiduă, dar mai mult va câștiga Biserica, obștea creștină.

La sfântul marele prooroc Ilie.

(Gânduri)

„Ilie om era asemenea nouă, pătimas“.

Epist. sf. ap. Iacob c. 5 v. 17.

Un nepriceput numai ar putea cugeta, că apostolul Iacob prin cuvintele de mai sus ar fi vrut să diminueze pe proorocul Ilie. Omenește, pentru om vorbind, a spus apostolul un adevăr vecinic. Căci de când stă lumea om fără patimă nu a existat, — excepție făcând Unul singur care în acelaș timp era și om și Dumnezeu adevărat.

Proorocul Ilie, om fiind și el, nu a putut fi lipsit de oarecare patimă mai mică, căci și dreptul doar cade de 7 ori la zi... Patimi mari, grele, însă nu a avut, căci dacă le-ar fi avut nu ar fi fost atât de iubit Domnului, încât la rugăciunea lui să învie morți, să se oprească sau trimită ploaie, să se coboare din cer foc, care odată să mistue jertfa proorocului, iar altădată să ucidă câte cincizeci călăreți — necum să-l fi luat în car de foc la cer. Iar

sfânta biserică nu l-ar prăznuî astăzi numindu-l „înger în trup” și „al doilea mesgător înainte ai venirii lui Hristos”.

Cel mai adânc cugetător poet al nostru a exprimat un mare adevăr când a enunțat sentința: „*pasiunile înjosec, pasiunile înalță*”. Pasiunea spre lucruri lumești, trecătoare, e deșertăciune, e rea. Ea se transformă repede în patimă, care e sinonimă cu păcatul.

Cel ce iubește mai mult lumea decât pe Dumnezeu nu e plăcut Domnului, căci se de-părtează de idealul pentru care a fost creat.

Ca să putem scăpa din mreжіle patimilor se cere și ajutor mai înalt.

„*Din tinerețele mele multe patimi se luptă cu mine, ci însuși mă sprijinește și mă mântuește Mântuitorul meu*”. (Ant. gl. 4)

Căci numai Domnul poate înfrâna și alina „*marea cea sărată a acestei vieți și dezmerdările cele grele de purtat*”, cari coboară pe om de pe pedestalul măreț de coroană a fapturilor, pe care pedestal l-a așezat și rânduit însuși Creatorul său, și-l pune în șir cu dobitoacele.

Omul pătimăș nu e stăpân pe sine, e rob. Nu voiește să-și limiteze satisfacțiile plăcerilor corporale. Gustarea lor continuă și nesăbuită îl amăgește și ametește până la inconștiență. Debarasarea de dănele i se pare imposibilă, și pentru continuarea și practicarea lor și mai departe găsește atâtea și atâtea scuze și motive.

Omul stăpânit de patima beției și aceia „*al căror Dumnezeu e pântecul*” uită că omul nu e făcut ca să mănânce și să bea ci mănâncă și bea ca să trăiască; uită că și din bun, multul strică. Urmările dezastruoase ale beției le cunoaștem. Ce-i pasă însă bețivului de ele!

Tot cam la fel și cu luxul în îmbrăcăminte. Astăzi sunt mulți cari își trag și strictul necesar traiului de toate zilele, și-l dau pe podoabe, ca să se fâlească și întrecă pe altul cu ele.

Toți aceștia uită că Mântuitorul spusese: „*Nu vă grijiți cu sufletul vostru ce veți mânca și ce veți bea, nici cu trupul vostru ce vă veți îmbrăca. Au doară nu este sufletul mai mare decât hrana și trupul mai mare decât haina*”.

Astăzi pe oameni îi preocupă mai mult cele lumești, plăcerile și desfătările vieții trecătoare. Grija lumească nu o lepădăm — cum cere sf. biserică — ci o cultivăm cu mare asiduitate.

Ca ilustrare ne poate servi și patima urâtă a desfrâului, a necurăției corporale, care face atât de dureroase ravagii în viața omenimei prin urmările ei funeste.

În primăvară discutăm cu un membru al corpului didactic din o comună mare românească dela meazăzi a provinciei noastre. Între altele îmi spuse că majoritatea locuitorilor din acea comună sunt sifilitici, ca urmare a desfrâului. Un lucru nespuse de înfiorător și de trist, căci această grozavă boală se transmite și descendenților, cari vor ispăși și ei — nevinovații — păcatele părinților, cum zice și sf. Scriptură: „*Părinți au mâncat aguridă, iar copiii li s'au strepezit dinții*”.

Din fericire însă cazul semnalat e un caz unic, izolat. Altcum ar trebui să disperăm de viitorul neamului.

Bolnăvirea trupului e o mică pedeapsă pentru păcat. Cine ne va descărca sufletul de urgia agonisită pentru ziua judecării!?

Din cauza acestui urficios păcat mulți oameni — oarecândva drepți — au căzut dela fața Domnului. Ce alta a făcut ca vestitul împărat Solomon să ajungă până la... muntele scandalului? .

*

Fiul preotului Sovac însă nu era stăpânit de patimi de felul celor amintite. Ca și fiul preotului Zaharia, cu care-l aseamă sf. noastră biserică, era animat de pasiuni mai înalte, trăind duhovnicește. Trăia în lume ca și când n'ar fi făcut parte dintr'ansa. Era mulțumit pe deplin și sătul la perfecție și numai cu pâine și cu apă. Iar când — la ordinul Domnului — se refugiază din fața mâniei unei împărătese ticăloase, în două rânduri îndrăznește a spune Domnului că e pribeag pe fața pământului din cauza tăriei și constanței sale în credința față de Dumnezeu zicând: „*Răvnind am răvnit spre Domnul...*” În aceste puține cuvinte se cuprinde ca într'un simbol marea și deosebita personalitate a acestui om rar, precum și fermitatea caracterului său nobil și ales.

„La munți, suflete, să ne ridicăm, acolo de unde vine ajutorul!” (Ant. 2 gl. 5)

Sus deci inimile! Sus, sus!

Și rugându-ne, să zicem:

Dă-ne Doamne, patimile sfântului și măritului proroc Ilie!

Pr. T. R. Perianu.

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la **Librăria Diecezană.**

ȘTIRI

Vizitațiuni canonice. Cum am anunțat în Nrul nostru trecut, P. S. Sa episcop diecezan a luat parte la serviciul divin oficiat la „Izvorul Miron“ cu ocazia pelerinajului dela Sf. Mare Prooroc Ilie. În ziua următoare a săvârșit sfințirea bisericii din Fârdia, apoi a făcut alte vizitațiuni canonice în tractul Făgetului. În Nrul viitor vom publica dare de seamă amănunțită.

Onomastica M. S. Regina Maria. Astăzi, 22 Iulie fiind ziua onomastică a M. Sale Regina Maria, bisericile vor înălța rugăciune pentru sănătatea iubitei noastre Regine.

Parastas. Implinindu-se la 20 Iulie a. c. șapte ani dela moartea gloriosului Rege Ferdinand I, s'a oficiat în Curtea-de-Arges, la mormânt, parastas pentru odihna sufletească a marelui Rege.

Mareșalul Hindenburg se retrage dela preșidenția Germaniei. Probabil că amărit de cele ce se întâmplă peste capul lui, bătrânul președinte al republicii e hotărât a se retrage din fruntea Statului. Aceasta după informațiunile ziarelor s'ar întâmpla încă în vara acestui an, înainte de 2 Octomvrie, când mareșalul împlinește 87 de ani.

Limba românească. Se zice că s'ar fi luat severe măsuri ca funcționarii și în genere orice salariat al statului român să fie pedepsit cu suspendare dacă vorbește altă limbă decât a țării pe care o servește și care îl plătește... Și când te gândești că în Secuime advocații pledează în limba ungurească!?

Salariile preoțești pe luna Iunie a. c. s'au ridicat dela Stat și se vor plăti cu începere de Luni 23 Iulie a. c.

Pentru monumentul funerar „Dr Iosif Iuliu Olariu“ au mai intrat următoarele sume:

Preot Augustin Gruescu din Ciortea . . .	100 Lei
Inv. Ioan Ursu din Ciortea	100 „
Biserica ort. rom. „	50 „

Total: 250 Lei

Suma anterioară: 69.394 Lei

Total până de prezent: 69.644 Lei

Preotul Nicolae Corneanu și familia sa aduc mulțumiri, pe această cale, celor cari au luat parte la durerea încercată prin moartea iubitei lor

Cornelia Corneanu.

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

VILA DOBOȘAN

din Băile-Erculane

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apeduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumusețe rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

Administrația „Vilei Doboșan“
din Băile-Erculane.

AVIZ!

Primesc spre executare în culori de ulei tot felul de lucrări de

Artă bisericească

și anume:

Ripizi,

Steaguri,

Prăsnicare,

Mormântul Domnului

și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga, pictor

Caransebeș, Str. Ghețariei 4.